

УДК 7.012:645.414

БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ У ДИЗАЙНІ ЛАВ У СЕРЕДОВИЩІ

Студ. Н.О. Варшава
Наук. керівник доц. Скляренко Н.В.
Луцький національний технічний університет

Сьогодні вулична лавка – невід'ємна і обов'язкова складова всіх парків, скверів і дворів багатопверхових будинків, яка робить відпочинок на свіжому повітрі більш комфортним. Але проблема полягає в тому, що у містах спостерігається недостатність облаштування зон відпочинку лавками. Проблема формування міського простору в контексті взаємовідносин «людина – дизайн – місто» розглядали Н. Зенькович, С. Іванов-Костецький, О. Кліщ, М. Дьомін, С. Іванов-Костецький, О. Крилатова, проте вони не торкнулися функціональних особливостей сучасних лав.

Метою статті є виявлення особливостей багатофункціональності вуличних лав як невід'ємної складової міського простору. Завдання роботи є: класифікувати лави за критерієм функціональності та їх охарактеризувати.

Сьогодні увага митців зосереджена на вирішенні завдання створення міського простору, який не лише взаємодіє із суспільством на функціонально-ергономічному рівні, а формує його духовно-ціннісні орієнтири. Одним із засобів досягнення естетичної виразності середовища є переосмислення образотворення вуличних лав для відпочинку як найчастіше уживаної складової міського інтер'єру. Опираючись на світліни з різних міст України та світу, можемо розділити лави для відпочинку за наступними функціями: сидіння з функцією гри; сидіння з функцією зберігання; сидіння з функцією лежання; сидіння з функцією парковки; сидіння-трансформер; сидіння з функцією обертання.

Сидіння з функцією гри. Гра дітей у піску спонукає до розвитку у них дрібної моторики і пізнання світу. Тому тривале перебування їх у пісочниці потребує врахування функціональних та ергономічних властивостей ігрового обладнання. Такі лави формуються на основі конструктивного кріплення сидінь до бортів пісочниці.

Сидіння з функцією зберігання. У конструкції вуличних лав передбачена і функція зберігання. Особливістю їх є призначення не тільки для сидіння, але й для зберігання різних речей, дитячих іграшок, особистих речей.

Сидіння з функцією лежання. Конструкція лави з функцією лежання надає простір для більш приємного відпочинку одного або двох чоловік. Лавочка розроблена для того, щоб можна було б не просто поміститися, а розташуватися з усіма зручностями: витягнути ноги, відкинутися назад, почитати книгу, посидіти в гаджеті.

Сидіння з функцією парковки. У багатьох країнах велосипеди використовуються як основний засіб пересування. Тому цей аспект сприяє пошуку нової функції лави – парковки. Дизайнери стали створювати унікальні стійки для велосипедів, які потрібні для зручного паркування.

Лавка-трансформер. Необхідність швидкої зміни функціонального призначення меблів для сидіння зумовили появу лав-трансформерів. Вони мають властивість виконувати функцію сидіння, разом з тим трансформуватися у лавочки зі столиком, роз'єднуватися на стільці та ін., тобто вони виконують безліч функцій.

Лавка з функцією обертання. У наш час існує необхідність оновлення сидіння у зв'язку із забрудненням, намоканням або зломом. Новітні дизайн-розробки лав доповнені функцією обертання, вони мають рухливі пластини і ручку збоку.

Ідейно-емоційне ставлення дизайнерів до відображеної дійсності, осмислення і оцінки проблематики підштовхнуло їх на створення саме таких лав. Завданням дизайнерів є створення комфортності для людства, що їх підштовхує до створення нових функцій лав.